

Luminița Suse
•
Duminica inimii

Coperta și tehnoredactarea:

Ilustrația copertei:

Gravură de **HORTENSIA MASICHIEVICI-MIȘU**,

membră a *Uniunii Artiștilor Plastici din România*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SUSE, LUMINIȚA

Duminica inimii/Luminița Suse. –

Cluj-Napoca: Editura Limes, 2006

ISBN

© Autoarea

Adresele de contact ale autoarei:

luminita_suse@yahoo.ca

oriana@luminitasuse.com

Pagina web:

www.luminitasuse.com

Luminița Suse

Duminica inimii

Cuvânt înainte de Adina Ungur

Editura Limes
Cluj-Napoca
2006

CUVÂNT ÎNAINTE
DE ZIUA A ȘAPTEA A POEMELOR LUMINIȚEI SUSE

1. Simbol și universalitate, micro și macrounivers în *duminica inimii* Luminiței Suse.

De-o eternitate încoace dar și încolo, *Duminica* sau templul liniștii celei de-a șaptea zi se întoarce în mod ciclic, desemnând momentul în care întreaga noastră ființă ar trebui să înfăptuiască o

introspecție, o glisare simbolică spre *inimă* - ca sediu afectiv al funcțiilor vitale ori ca important centru energetic, definind trăsături ale personalității fiecăruia dintre noi.

Luminița Suse va asocia termenii, desăvârșindu-și creația în versuri ale liniștii, ce cumpănesc ritmul preaplinului de emoții imanente, în poemele ce-și găsesc sălașul la *umbra inimii* sau în *locul* unde preț de câte o poezie se vor consemna clipele memorabile de odinioară. În trecerea ei, la braț cu duminica - această zi a popasului interior, a călătoriilor prin amintiri sau prin sfere meditative, spirituale - poeta privește printre oglinzile orientate spre interior, respectiv exteriorul propriului sine sau spre trecutul pe care perspectiva drumului îl va lăsa departe, în urmă, deschizându-și, în acest fel, drum drept spre novatoarea alteritate.

Consacrat blândelor răstimpuri de acasă, dar și măsurând pulsul iubirii în "bătăi de inimă cât o săptămână de patimi", invocând trecutul sau iertându-l, *Duminica inimii* este unul dintre volumele maturității expresiei literare a poetei canadiene de origine română și anume, cel al destinderii, al păcii de sine, dedicat adăstării în sanctuarul noțiunii de *suflet*, sub oblăduire spirituală și totodată, asociindu-se simbolic unei călătorii spre centrul vital al ființei - *inima* - ca principiu feminin pasiv al manifestării energiei universale, trecute în registrul individualității poetei, expusă fiind apoi în poeme ce se vor reprezenta precum mici oglinzi postate în fața evenimentelor sau a ardentelor emoții, de acum rămase în urma latentă a timpului. Caracterul universal al poemelor surprinde cu recuzita metaforelor plastice, cu imagini ale simbiozei propriiei ființe, ce migrează de-a dreptul între sine și cosmos (*Urme de trecere, Poem omniacut*); în același registru, iubirea pare a se împărți matematic, "în fracții de săpun" (*Nu și nu*), așa încât metaforele se cuprind în reprezentarea picturală trecând în dimensiunea unui areal suprarealist (*Iubirea ca o dezlegare la cireșe, Infrasantiment, Statornicie, Poem glaciari*). Stilul poetic al compozițiilor Luminiței Suse nu se dezmente nici de data aceasta de trimitere la livrești sau de insinuări ale asimilării eternelor mituri (*Triptic de cuvinte, Ană, Amonisis Simonisa*), raportate fiind cu toate la individualitatea vocii sinelui poetic, venind să întrească poemelor, universalul în particular.

Dinspre poeziile de dragoste sau cele ale invocărilor mesajul principal vine a sublinia ideea ciclicității nesfârșite a săptămânilor, cu perpetua lor revenire, timpul se va comprima în mod ideatic, astfel încât evocarea pasajelor de trecut va fi cuprinsă în meditația unei singure zi, respectiv această duminică a deciziilor.

2. Duminica - între meditație, invocare, odihnă și sanctuar.

În cartea Luminiței Suse, *inima* devenită simbol va fi asociată mai degrabă conceptului de *spirit* decât noțiunii de *suflet*, poeta, urmând a-și axa un *credo* al forului interior, undeva între normele civilizațiilor tradiționale – spre deosebire de cele ale Occidentului, care vor localiza în *inimă* un sediu al sentimentelor. Drumul este unul și același, deictic, sortit, așadar momentele popasului sunt însemnări poetice de cuget și simțiri, ce nu au decât să anime în vers, această a șaptea zi, binecuvântată.

Memoria casei pline din duminicile de odinioară, devenită chiar, una dintre temele volumului, aduce de fiecare dată, prin atmosferă, un farmec aparte poeziilor, personificând configurația *dorului*, în toată splendoarea sensibilei sale nostalgii.

Meditația ia naștere atunci când amintirea evocă experiența trecutului, cu trăiri asumate, poeta deslușind întâmplările și acționând ca atare, compunând remarcabile povețe sau recomandări: *să nu deschizi sarcofagul / în care sunt prizoniere / averi din trecut / unele sentimente și dorințe / sunt destinate să rămână / veșnic neatınse / nespulberate / asemeni viselor despre noi / în viața de apoi / împreună (Noli tangere).*

Tihna unei zile liniștitoare își găsește locul în poeziile amintind de copilărie, a căror expresie de autentică atmosferă a trecutului amintește de versurile vibrante și descriptive ale poezilor simbolști: *miros de mere răscapte pe sobă / turtă de pâine sfârâind pe plită / cornulețe cu nucă în postavă / jumări, caltaboși, țuică opărită // pisica stă după șocâți la pândă / printre banițe cu porumb în tindă / la poartă strigă Lina din Rogova / și colindătorii cu sorcova // nepoții sunt îmbăiați și primeniți / sar peste cobilcă de bucurie / pentru Moșul cu poezii*

sunt gătiți / și de năzbâții multe, mulți ani să fie // mătușa frământă cocă și osânză / pe saltea cu paie mâțul doarme-n ie / bunica împărțind colaci cu brânză / așa îmi aduc aminte de copilărie (**Așa îmi aduc aminte de copilărie**), sau nostalgicul remember al unui demult de-acasă: bănuțul lui tata de aur / se dezgropa rușinoasă din piele / plângea rouă pe bicepsii de plaur / se lupta cu păsări avortate din stele / învățând să zboare din umărul stâng / se scutura de rugina fiarelor / îndoctrinate de partidul tatii la strung / (**Elegie târzie**). Demne de reținut sunt sentimentele degajând senzația candorii, învăluită între poeziile care se întorc la etapa primilor ani ai vieții, **Iarna din priviri, Dezlegare de pasăre**.

Ca ansamblu și reuniune a celor două dimensiuni universale *duminică-spirit/inimă-suflet și spirit*, volumul ne va arăta felul în care cea de-a șaptea zi, duminica, ziua meditației, a rugăciunii și a reculegerii de sine în liniște, devine pentru Luminița Suse prilej de a se odihni prin artă.

3. Inima - oglindă interioară, cu reflecții ale exteriorului în imanența sa.

Etapetele trecutului empiric iscă și pun în lumină învățăminte pe care poeta nu doar că și le-a însușit, dar acestea se vor constitui, precum un soi de *trezire* a inimii, la adevăratul ei suflu (**Anulare de vise, Statornicie, Infrasantiment, Iubirea ca o dezlegare la cireșe, Poem glaciari**). Optica spre îndărăt pare a revela imagini ascunse privirii de până acum: *fără sorți de izbândă / mă pândește lupoaica primei iubiri / rănită și la fel de flămândă / cu iriși de aramă și colți subțiri (Îngerul cu pumnii strânși)*.

Cu toate că prezența sa nu e afișată ostentativ - *obsesia timpului* - ca dimensiune cuantificabilă sau ca percepție personalizată, dependentă de conjuncturi diferite, se distinge, ca un motiv omniprezent în volum (**Prezentul omniacut** sau **Fulgere, fulgere**, ș. a.). Așa se face că timpul celor întâmplate e cel al trecutului, prezentul fiind cel al *liniștii* și al *împăcării*, al opririi preț de o duminică, în spectrul *inimii*, un centru al atitudinii raționale, și-

acesta desemnându-se a fi dimensiunea în care întoarcerea sinelui va reda poetei echilibrul.

Luminița Suse va face acest drum spre inima ei, printre slalomuri de amintiri ale copilăriei și adevărate pasteluri: *Elegie târzie*, *Colind fără sfârșit*, *Așa îmi aduc aminte de copilărie*, etc., sau prin spațiul timpului reflectat din urmă, cel al neîmplinirii iubirii, unde imaginea de sine e proiectată în versuri în care vechile ispite bântuie - dezvăluind cărări pe care, poeta, le va ocoli cu maturitate, de-acum. Așa se explică izbutitele autoportrete: *după mine se scurg potopul și ploaia / de când le știu se întrec sisific / încleștate în decolteul albastru înalt / aruncând zaruri lichide / ezitând între a mă șterge / de pe fața bobului concret de nisip / ori a mă dizolva în steaua de pică / ce implodează teoretic în el // dar eu pășesc mai departe întreagă / îl las pe Galilei de esențe să mă decică / odată cu mine în oglindă aleargă / inima trosnind din cristalele toate / de piatră, Doamne și totuși cum bate (Autoportret în piatră)*, sau concluzia poemului de tip autoportret, *Poem impudic de toamnă: ignor iminența iernii moraliste / cu demodată cerbicie / și las toamna să își oxideze trecerea / cu buze desperecheate și sânii triști / în frunze strecurându-se pudic / printre arbori exhibiționiști*.

Oglinzile sunt postate strategic în fața cerului și în fața trecutului întrupat ca *imago* al etapei formative a personalității artistice curente a poetei care va alege această zi, a șaptea, pentru a se opri cu asumată maturitate și a transfigura sinceritatea emoțiilor, în poeme irizând o clară și albastră lumină: *preț de o clipă / peste aparențe glaciare / îmi permit cea mai sfântă risipă // la fiecare a șaptea anomalie / îmi retrag țipătul din puls / pentru o nouă poezie*.

Printre poemele volumului *Duminica inimii* vom păși întocmai ca la intrarea într-un *templu al amintirilor*, unde sinceritatea însemnărilor e decantată în versuri aspirând spre senin, însumând o carte ce tinde a se reprezenta, ca moment tranzitoriu, datorat reculegerii dinspre *a șaptea zi*, ce, în mod evident pregătește o nouă etapă a creațiilor ulterioare ale Luminiței Suse.

Și pentru că volumul se prefigurează a fi cel al revelației răspunsurilor inefabil-iluminate, plăsmuite sau regăsite undeva în propriul univers spiritual al poetei, lectura va însuși senzația unei calde destinderi: acum știm, domoală, luptătoare, nobilă și precaută, în momentele de cumpănă, Luminița Suse va găsi, neconținut,

răspunsuri, duhovnicește întrebându-și inima, din duminică în duminică.

Adina Ungur

*Tatălui meu cu dor
fie-i grâul ușor...*

Mersul pe sus

tatălui meu
îi datorez mersul pe sus
cu tâmpile julite prin săbii de trestii
sângerând câmpii de maci

tatălui meu
îi datorez și îndrăzneala
de a sări în necunoscut
niciodată fluentă în regret
ardentă până la ultima scânteie

în numele lui
port scut de gheață
și foc pe obraji moi de lut

Noli tangere

să nu deschizi sarcofagul
în care sunt prizoniere
averi din trecut
unele sentimente și dorințe
sunt destinate să rămână
veșnic neatinse
nеспulberate
asemeni viselor despre noi
în viața de apoi
împreună

Elegie târzie

bănuțul lui tata de aur
se dezgropa rușinoasă din piele
plângea rouă pe bicepși de plaur
se lupta cu păsări avortate din stele
învățând să zboare din umărul stâng
se scutura de rugina fiarelor
îndoctrinate de partidul tatii la strung

fetița lui tata argint viu
se juca nestăpânită sub soare și lună
din iarbă până în pânzele albastre
creștea femeie sub seceri de brumă
datoare cu iertare până târziu
pentru incompatibilitățile noastre
luminița lui tata de humă

Poem omniacut

ce braț de pământ
coboară noaptea la sine
și amână luptând
ziua de mâine

nu mai știu
am dormit atoatevisând
până târziu
au pierit soldații luminii
pe rând

pe frontul dintâi
învingători nu sunt nici unii
balans absolut

și multe stele
în giulgiul din noapte căzut
pe degetele mele de lut
târând prin inele
prezentul omniacut

Așa îmi aduc aminte de copilărie

miros de mere răskoapte pe sobă
turtă de pâine sfârâind pe plită
cornulețe cu nucă în postavă

jumări, caltaboși, țuică opărită

pisica stă după șocâți la pândă
printre banițe cu porumb în tindă
la poartă strigă Lina din Rogova
și colindătorii cu sorcova

nepoții sunt îmbăiați și primeniți
sar peste cobilcă de bucurie
pentru Moșul cu poezii sunt gătiți
și de năzbâții multe, mulți ani să fie

mătușa frământă cocă și osânză
pe saltea cu paie mățul doarme-n ie
bunica împărțind colaci cu brânză
așa îmi aduc aminte de copilărie

Autoportret în piatră

rochia argintie îmi vine bine
din profil e ca turnată din apă și piatră
în jurul bustului mă strânge a toamnă
iar pe la cusături cu dinții mă ține
primul colindător de iarnă
nicicând nu am fost mai adevărată
și neînchipuit de tânără

după mine se scurg potopul și ploaia
de când le știu se întrec sisific
încleștate în decolteul albastru înalt
aruncând zaruri lichide
ezitând între a mă șterge
de pe fața bobului concret de nisip
ori a mă dizolva în steaua de pică
ce implodează teoretic în el

dar eu pășesc mai departe întregă
îl las pe Galilei de esențe să mă dezică
odată cu mine în oglindă aleargă
inima trosnind din cristalele toate
de piatră, Doamne și totuși cum bate

Drag ne era

drag ne era să fim
ultimii vii melancolici
într-o lume de roboți lucizi și pragmatici

drag ne era să fim
crini într-o vază din cristal
având concentrație letală de plumb sideral

singurii licurici
inventând dincolo de sublim
un alt anotimp ce drag ne era odată să fim

Amonisis Simonisa

cireașa gustată de zeu androgin
în somn îngreunat cu fructe
de ambră,
mierea picurând intermitent
din pupile fără contururi
precise,
neroditoarea așteptare ascultând
puls de foetus crucificat
în pântec de gutuie,
toate acestea Amonisis mi le dă
Simonisa le ia
de parcă se scutură pomi de aur
în mine
din visul altuia

Poem impudic de toamnă

părul meu de frunze cumiști
descrește incendiar în arbori
ca în oglinzi suprarealiste

frunzele din vârf cad primele
așa cum infrasentimentele capitulează
aruncându-se naiv din înalt
peste apă, peste iarbă, peste asfalt

frunzele de (la) bază
ancorate în rațiune de stâncă
se lasă mai greu ademenite de neant
să se desprindă acum nu cutează
se împotrivesc înghețului încă

de ce să își piardă ambițiile
aruncându-se așa devreme
pe moalele așternut de înaintașele lor
capotând cu zecile, sutele, miile?

părul meu de frunze cuminți
descrește incendiar în arbori
ca în oglinzi suprarealiste
în timp ce eu
ignor iminența iernii moraliste
cu demodată cerbicie
și las toamna să își oxideze trecerea
cu buze desperecheate și sâni triști
în frunze strecurându-se pudic
printre arbori exhibiționiști

Poem glaci

nu aș fi crezut că voi supraviețui încă o zi
o nouă viață
chircită în coconul meu de întuneric
nu lăsam să scape nici un fir de ață
și speram să nu mi se mai întâmple nimic
în acea mătăsoasă răceală
așteptam să pierd identitatea chinuitoare
ce persista în greșeală

nimic nu îmi aducea alinare
nici zgomotul de mâini degerate căzând
odată cu piatra
nici drobul de sare lins binevoitor de himere
în somn
eram singură cu melci superlativi pe umeri
refuzând să zboare
în acel vid de izolare nebună

dar s-a auzit un telefon
sunând prin tunelul de urechi suprapuse
lipit de tâmpla stângă
și în oraș au țipat sirenele mașinilor polițiste
imitate de puls criminal desperechindu-se
de i-ni-ma i-ni-ma i-ni-ma din mine

atunci am încetat să îmi plâng de milă
și am trecut peste munții de licurici
pârliți în faruri de mașină
ca să ajung cu sânge rece
la creasta liberă de minciună

Salt cuantic

tatăl prietenei mele

apare în versurile ei ca un înger dezorientat
sângerând patern din aripa înjunghiată
a murit în aceeași primăvară ca și tata

eu nu cred că îngerii au aripi
asta este o invenție jalnică a mileniilor trecute
dar dacă există, atunci
nu pot fi decât călători quantici
între lumi paralele

cu îngerii se poate comunica prin semne
sau prin sunete
ei recepționează unde și împărtășesc cu noi
fragmente de infern metafizic

dacă tata ar fi înger atunci ar fi mut și șchiop
pentru că gura i-ar fi pe jumătate cusută
și ar trage după sine aripa paralizată
întinsă pe piciorul inert
scrâșnind nervos din dinți
că nu am fost cuminte și am plecat iar la joacă

departe de casă

nu, tata nu e înger și nici nu a vibrat vreodată
pe aceeași lungime de undă cu mine
douăzeci și șapte de ani noi doi
nu ne-am spus nimic
a rămas în urmă ca o rudă schiloadă a umbrei
cu pumni țipând implosiv sub saltea de nisip

eu i-am sărit peste umăr vorbindu-i în gânduri
dintr-o lume numai a mea

Iarna din priviri

nepregătiți de iarnă
sunt ochii

vin primii colindători
printre troiene
chiuind

potop de luminători
aproape rotunzi
inundă spațiul din retine
cu muguri lichizi

miei curg pe obraz
sub ghilotină
de argint

pleoapă de nea
peste imperii fierbinți

Poem clepsidră

cad litere de nisip
în poezia aceasta
în formă de
clepsidră
una
după alta
se adună silabe
inversează și citește
poezii din viața cealaltă

Urme de trecere

pământ acoperit cu ploi de cireșe
răscoapte în livada din inimă
în tine apun
constelații de vise fără noroc
și germinează semințe de comete
din oseminte păgâne
botezate creștinește
cu apă și foc

cum ai putea înțelege
aceste urme de trecere
cu neroditoare minte de ape
și neroditor pântec de piatră?

Anulare de vise

dintr-o dată nu mai era loc neînroșit
de păsări dezlipite din albastru

când bătea vântul
zboruri retezate din umeri treceau prin pupile
în semispațiul din spate

m-am întors să îi spun că mai trăiesc
nu cred să fie acela sfârșitul
am zărit încă o rândunică
reflectată în ciob de fereastră

dar îmi smulse și această pasăre din ochi
spunând că e paliativ
spre binele meu

apoi vântură mâna pătată
tsunami de sare peste rană deschisă
răsucind durerea spre lumea cealaltă

Anunț cu recompensă

caut om cu inimă descusută
poate fi observat ușor pe stradă
trage umbră de plop după sine
și pierde monede roșii de un cent
din buzunarul rupt de la piept

dacă îl vedeți să îi amintiți
că datorează o acoladă închisă
în poemul despre omul iubit

p. s. ofer drept recompensă
acolada cealaltă

Triptic de cuvinte

unele cuvinte

șuieră ca biciul prin aer
lovesc cu silabe reci de sticlă
în moalele privirii

eu zâmbesc
și aplec ochii spre inimă
acolo unde zmeii din sânge
cad la loc în cutia Pandorei
tunând și fulgerând
nerăzbunați

alte cuvinte

trec grele prin vene
trenuri încărcate cu fețe oboseite
monezi de lut în tranzit
sedimentate în curburi de litere

se opresc în inimă
gara unde toată lumea vrea să urce
și unde iertările se răscumpără
pentru treizeci de globule albastre

doar amintiri coboară uneori
trăgând după sine
valize pline cu lacrimi înroșite
de alte cuvinte

aceleași cuvinte

povestesc cum mă lași tu ușoară
de câte trei silabe deodată
când mă înghiți din ochi

și mă sorbi prin degete
din trei în trei versuri pătrate
până rămân goală de timp
clepsidră pe care o umpli la loc
cu silabele tale
câte trei în baza doi
repede, repede ca să reluăm
poemul erotic
despre cum te voi lăsa și eu
ușor de cuvinte
din aceleași motive

Ritm de iarnă

când clipele sunt numărate
orice zi deasupra pământului
devine zi revendicativă

cu ramuri scheletice ridicate

în rugăciune malativă
arborii sângelui
cer întruna
cer

să se facă verde dreptate
pentru cireșele oțelite în ger
și sămburii de sare
din ele

acum mai mult ca oricând
inima bate ritm de iarnă
nemotivat încolțind

în tinerețea definitivă din gând

Statornicie

deșir cuvinte tentative în fire lungi
le sterilizez în focul din minte
cu ele cos margini de rană
să opresc hemoragia
de cireșe sărate

vin pești de sticlă din alte timpuri
mușcă pe la spate
și tac
cad păsări metalice din alte spații
zgârie în față

și țipă

nu pot evita aceste obiceiuri de pradă
menite să îmi reamintească
ceea ce nu aș putea fi
și ce pot duce în inima cârpită
cu așchii de stâncă

Colind fără sfârșit

neatinși de viscol îmi rămân pașii
acum când iarna își retrage
umbrelul din ei

mă vor străbate unicornii uriașii
cu treceri fulguind în sânge
și scânteii

neoteșită în ger bate inima ușoară
acum când iarna îi deșiră
cămașa de urzici

în carne de zăpezi o să mă doară
copilul răsfățat doar cu iubire
ce voi fi fost aici

neasemuită îmi e fruntea de argint
acum când iarna o stinge
cu vremelnice fulguri

mereu mă voi întoarce să colind
și tot ce vă doriți voi ninge
din iarna fără de sfârșit

Infrasentiment

tabula rasa! am hotărât
și din celule l-am șters
apoi din gânduri, din sărut
din mers
l-am răzuit dintre morminte
și mușuroaie de furnici

m-am eliberat
așa cum mă dezbrac treptat
de viață
prin piele, umbre și cuvinte
cămăși de urzici
pe dos întinse peste față

dar mai urcă uneori prin mine
cu priviri legate
foșnind copilărește
așa cum sângele orb revine
în inima ca o străinătate
și arzând o îndoiește

cu gesturi calme
îmi înfiază macii lichizi
- acești copii fără noroc
din venele deschise în palme
îi toarnă peste ochii din oglinzi
și chiuind își dă iar foc

Iubirea ca o dezlegare la cireșe

învingătoare par a fi mereu
în lupta cu torentul ateu
lipsit de pudoare
ce descoase intermitent
cu foarfeci lichide
pleoape strânse tare
peste livada de cireșe pietroase
din colivia de coaste

dar ce bănuială de lacrimă acidă
vis de răzbunare
se rupe din iriși verzi de omidă
și cu ce foame îmi strică
a inimii cămașă din zale
de sticlă

Îngerul cu pumnii strânși

fără sorti de izbândă
mă pândește lupoanca primei iubiri

rănită și la fel de flămândă
cu iriși de aramă și colți subțiri

norocoasă libertatea doar ea
sălbăticește prin gânduri
atoatepăzită de stea

cu semnătura păcii de sine în riduri
această lume lipsită de uimiri mărunte
este numai și numai a mea

semenii mei poartă oglinzi pe frunte
în ele văd îngerul cu pumnii strânși
haiducind în mine printre vulcani nestinși

Bătăi de inimă cât o săptămână de patimi

la fiecare șapte bătăi
se mai termină o săptămână
din singura mea jumătate de vină

se rupe întregul acestei tăceri
iar eu nu știu cum să rostesc ruga
cum să uit de mândrie și alte dureri

în mânăstire lichidă
lacrimi se propagă concentric
ascunsă privirii se duce luptă asiduă

îngheață perceptibil
maree de cuvinte nerostite
despre utopica mare iubire

preț de o clipă
peste aparențe glaciare
îmi permit cea mai sfântă risipă

la fiecare a șaptea anomalie
îmi retrag țipătul din puls
pentru o nouă poezie

Până la capăt

soțului meu

cel ce m-a iubit cu adevărat
mi-a întins ființa până la stele
și mi-a prins degetele
în nebuloase inele

cu mâna cealaltă
mi-a acoperit inima fluierând
ca să nu scape din sânge

numele lui pe pământ

ceilalți s-au speriat încercând
slăbiciunea lor m-ar fi făcut
periculoasă

și-au retras blazonul, cuvântul
paloșul ruginind din rochia
de mireasă

doar el
a ales să rămână bărbat
luptând cu mine până la capăt

Ritual de trecere

nove se aprind
în neîmblânzite spații
din gând

fără măreție
se dezice carnea
numai durerea e vie
la vremea
celui din urmă colind

țipă inima
fără limite sălbăticiind
în poezie

așa e trecerea
cu ecou pe pământ

așa renaște iubirea
cu mine sfârșind

Prietene

lasă câinele să latre
furios din senin
pe astra cea mare
ce coboară obrazul aproape
de dinte
și refuză să cadă

iartă șarpele ce scuipă venin
fără minte
înfricoșat de pete
pe soarele nostru de iarnă
înăuntru fierbinte

semne de mușcături în astre
vor atesta cine s-a gudurat lingușitor
șarpele ispitit de căldură
sau câinele atârând de obraz
tuturor

Dezlegare de pasăre

copilă crudă de o zi și un vers
mă întindeam în livadă
cu fața spre univers

inima mea învățând să vadă
pentagrame în aștri
bătea în pasărea zburând invers
în spinii albaștri

după un poem și o noapte
sângerând de smoală și vise
planam în spații întredeschise
cu aripi de lut proaspăt în spate
mamă pentru o altă eternitate

Fulgere fulgere

nu am avut o noapte numai a noastră
părul meu a crescut furtună
peste oseminte de zile
ucise împreună

ultima dată când ne-am întâlnit
păreai să fi uitat
doar indiferența nelipsei
ar fi putut produce eclipsă de noi
pe fața ta

deși brațele noastre
se strigau peste moarte
împământenind în teribila schismă
fulgere, fulgere sparte

de atunci spațiul s-a dilatat ireversibil
timpul a reinventat sărbători

ce ar fi trebuit să ne apropiem
de singura noapte plină cu adevărat

peste ani înzăpeziți în incertitudini
tu ai reușit să uiți zilele
eu le-am iertat

Quidam

abia acum înțeleg
ce ți-ai dorit cel mai mult
te-a speriat cel mai tare

(nici lui Dumnezeu nu I-a fost mai ușor
singur în centrul lumii
înconjurat de fețe zâmbitoare
cerând îndrumare și revelație

a inventat elipsa turtind cercul
și I-a orbit așezând soarele într-un focar
în timp ce Își pierdea urmele cu grație
în celălalt)

da, abia acum înțeleg
toate aspirațiile la utopica pereche
se călcau în picioare
să ajungă la Roma inimii tale
dar ai preferat să ți se piardă numele
pentru că lumea orbită de mine
ar fi început să graviteze în jurul nostru
așteptând semne dumnezeiești

de la tine

Lumini retractile

există femei
ce iubesc și se lasă iubite
o singură dată

soarele din ochii lor
nu își schimbă ascensia
niciodată

intră în panică
și se repliază ca scoica
dacă sunt privite cu intenție

nu există a doua oară
acolo unde este suverană
prima decepție

aceste femei poartă pe față
o umbră impenetrabilă
bătută permanent în cuie

nimeni nu mai are șansa
de a fi înstelat acolo
drept ceea ce nu e

Ană

pentru Teea Mirescu

pe tabla de GO
inimă albind în ATARI
încercuită de cărămizi negre

la margini opuse
două spectre pseudovictorioase

războinic carbonizând de trufie
și iederă albă
pulsând peste ziduri

Altruism

mă îmbrăcai cu zâmbet nefiresc
împădurind de timpuriu
goliciuni într-un infern dantesc

după un timp acest frunziș profan
hrănit de inimă preaplină
a crescut benign
asemeni un pui de cuc orfan
abandonat de o pasăre străină
și zborurile ei acum îți aparțin

așa te îmbogățeai
dăruind altruist numai ce nu aveai

Nu și nu

Doamne
noi doi nu o să ne întâlnim niciodată
din atâtea regăsiri posibile
a noastră va fi în întregime cenzurată

eu sunt ruina lumii tale
întemeiată pe fobia de singurătate
cancer al disperării din celulele iubirii
bad to the bone și mai departe

nu încerca să mă zidești în biserici
nu putem fi salvați
prin transplant de măduvă albastră
donată de sfinți și îngeri icterici

noi nu putem avea un numitor comun
ne-am împărțit la prea multe manifestări
ale aceleiași emoții
îndrăgostire pe muchia fracției de săpun

de aceea am această convingere intimă
numai deschizându-te poartă de rai
în văzul tuturor
voi ajunge să îți bat cu pumnul
în inimă

Relicve de frunze

fericit este cel ce vă are
se jeluia pomul pârguitelor frunze
când rădăcinile precare
începuseră a-i crește invers
din pământul de brumă șters
spre spațiul toamnelor confuze

după iarnă
otrăvit cu reci meduze
și hrănit cu sânge alb în perfuzii
nefericitul pom încă mai scormonea
cu gesturi tardive și obtuze

sub buricele crengilor aceleași iluzii
printre solzi vanitoși de nea
negăsind altceva decât relicve de frunze

Cal de pământ

semne pentru tata

1.
câtă monotonie călare pe calul acesta de argilă
cu burta ronțăită de greieri
mama îi toarnă vin pe spinare
să se bucure morții
ca și cum ar putea vreunul să scape
din venele pământului
fără să cadă
la loc

guri fără nume se cască din țesuturi adipoase
strigă pe limba peștilor abisali
cine să îi vadă arzând de sete
în adâncimile crupei
cine să audă înecații din sânge
cine poate să te înțeleagă
mai bine ca mine
tată?

2.
calul acesta ridat de secetă
așteaptă mereu semne
de la mine

i-am aruncat dinții mei de lapte
peste spinare
câte unul pentru fiecare motiv de ură
renunțat cu înțelepciunea
din urmă
din ei se adună mii de nori întemeiați
pentru iubire
tună și plouă cu măsele tardive
de minte

bat șeaua să mă înțeleagă muntele
curg melci înspumați din nările calului
cad beți la loc în inima
de iarbă și piatră
abia acum te-am iertat
tată

3.
iată îți mai dau un semn
stropesc cu vin coajă de mămăligă
din făină și pleavă de porumb
trei zile muiată cu apă de ploaie
trei zile dospită în postavă
trei zile răscoaptă sub țest
de lut
trei zile uscată pe țaruș

înfig momeala în apă nedescântată
năvodul să te rupă din rădăcini
să te adun în pumni
pește peste pește
plătică despăcată cu sticlă
fir de păr în răspăr
limbă strâmbă lângă limbă dreaptă
mreană umplută cu buruiană
strigoi din noroi de usturoi
din nimic să te plămădesc din nou
tată

4.

calul acesta monoton și mărginit
nu își recunoaște limitele geodezice
erupe ca să implodeze
în căpăstru metafizic
aleargă în jurul axei după propria coadă
noapte crăpată din zi deștelenită din noapte
nutație imanentă în nedefinită precesie

abia se ține pe picioare
copita dreaptă se sudează singură de axă

aripa stângă se întoarce să zboare în teluric
revine și mușcă din cenușă
se ridică chiuie și cade ars de soare
vulcan botezat în apă recirculată
roib omenit cu var nestins
și clorofilă înlemnind incomplet digerată
pe o coajă de planetă
autoconținută
în universul vizibil
fără tine
tată

5.
îți las un pumn de semne pretutindeni
trecerile mele prin lume
cu urme de tălpi spulberabile
nori formați teoretic din aerul expirat
cumulonimbus de impresii
gânduri degenerând
la coada pentru eternitate

îți las
turnul meu babel din durere și versuri
maree de pânză
șifonată în convulsii sentimentale
pe pat de pușcă nerăzbunată

îți las semințe de inimă
ruginind între coastele mele fecunde
ofrandă peste ofrandă
pomană după pomană
tot ce așteaptă calul tău de pământ
să înghită
tată

Așteptare

timpul mă tentează
cu păsări din ce în ce mai palide
aproape degerate

pleacă cu ele, îmi spune
spre stele mai calde
ridică-te acum
cât nu sunt prea departe

lasă-le să se ducă
să nu fie nici una aproape
de orizontul anulat de zăpadă

unde îmi voi aștepta steaua fierbinte
să cadă

Împăcare

și umbra lui pulsând acoperi
cu un sărut
lumina mea până la umbră

deși aveam motive mii
să îi ocolesc căderea sumbră
mi-am ridicat călcâiul din lumină
să îmi calc iertând peste inimă

Cuprins

Cuvânt înainte de Adina Ungur	5
Mersul pe sus	12
Noli tangere	13
Elegie târzie	14
Poem omniacut	14
Așa îmi aduc aminte de copilărie	16
Autoportret în piatră	18
Drag ne era	20
Amonisis Simonisa	21
Poem impudic de toamnă	22
Poem glaciari	24
Salt cuantic	25
Iarna din priviri	27
Poem clepsidră	29
Urme de trecere	30
Anulare de vise	31
Anunț cu recompensă	33
Triptic de cuvinte	33
unele cuvinte	34
alte cuvinte	34
aceleași cuvinte	35
Ritm de iarnă	36
Statornicie	38
Colind fără sfârșit	40

	Infrasentiment	42
	Iubirea ca o dezlegare la cireșe	43
	Îngerul cu pumnii strânși	44
	Bătăi de inimă cât o săptămână de patimi	45
	Până la capăt	47
	Ritual de trecere	49
	Prietene	51
	Dezlegare de pasăre	52
	Fulgere fulgere	52
	Quidam	54
	Lumini retractile	56
	Ană	58
	Altruism	59
	Nu și nu	60
	Relicve de frunze	61
	Cal de pământ	62
	Așteptare	67
	Împăcare	68

Luminița Suse s-a născut în București. A absolvit facultatea de Matematică, secția de Informatică, Universitatea din București în 1982 și a fost admisă pentru doctorat la Institutul de Matematici,

București, în 1993. A profesat ca analist programator la I.C.P.E. – Institutul de Cercetări pentru Electrotehnică, București și ca asistent universitar la catedra de Matematici 3, Universitatea Politehnica, București. În prezent locuiește în Ottawa, Canada și lucrează ca *software engineer*.

Luminița Suse a publicat trei volume de versuri la editura ProTransilvania, București: *Anotimpul licuricilor* - 2001, *Sacrificiul mirării* - 2002, *Geometrii singulare* - 2003.

Din 2004 este membră a Uniunii Scriitorilor din România, Filiala București și membră ARA - Academia Româno-Americană.

Din 1975 este membră a cenaclului "Săgetătorul", București, condus de Prof. Dr. Tudor Opriș. Din 2006 este membră TOPS – The Ontario Poetry Society.

Este redactor și colaborator la revista "Atheneum", Vancouver, Canada din anul 2004. Din anul 2000 este cenzor, editor și autor recomandat pe situl interactiv de literatură www.poezie.ro. Este editor pentru www.luminitasuse.com și www.omnipoezie.com.

Apare cu versuri și articole în următoarele publicații:

- 2003, "Curierul zilei", cotidian al jud. Argeș, secțiunea "Curierul artelor"
- 2003, "Cronica" - Revistă de cultură, Iași, România
- 2004, "Astropoetica" www.astropoetica.com
- din 2004, "Argos" www.craiova.ro/argos, Craiova, România
- din 2004, "Europeea", www.europeea.ro, București, România
- din 2003, "Atheneum", Vancouver, Canada, www.atheneum.ca
- 2004, "Lumină lină", New York, U. S. A.
- 2004, "Observatorul", Toronto, Canada
- din 2004, "Românul Canadian", Toronto, Canada
- din 2005, "Conexiuni", New York, U. S. A.
- 2005, "Cercul poeților dispăruți", www.cerculpoetilor.net
- 2005, "Oglinda literară", www.oglindaliterara.ro, România
- din 2004, "Galateea", www.galateea.net, nr. 7-8, Königsbrunn, Germania
- 2005, "Agora Universitaria", Satu Mare, România
- 2005, "Adevărul de Cluj", Cluj-Napoca, România

- 2004-2005, "Virtualia" 2-5, antologii de cenaclu, ed. Pim, Iași, România
- 2005, "Ultima generație, primul val", antologie a sitului www.agonia.net, editura Muzeul Literaturii Române
- 2005, "Premier Print Edition" - antologie a revistei "Ascent Aspirations", B. C., Canada

De aceeași autoare:

- *Anotimpul licuricilor*, Editura ProTransilvania, București, 2001
- *Sacrificiul mirării*, Editura ProTransilvania, București, 2002
- *Geometrii singulare*, Editura ProTransilvania, București, 2003